

Charles Taylor (Montreal1931)

Achtergrond:

Hij is getrouwd geweest met Alba Romer kunstenares en sociaal werker. Ze kregen en heeft 5 dochters. Zij overleed in 1990. Hij is opnieuw getrouwd in 1995.

Zelf zegt hij in een interview in Trouw 2011

“Mijn familie is ook tweetalig. Mijn vader sprak meestal Engels, mijn moeder Frans. En hoe hecht de familie ook was, vooroordelen tussen het Engelse en het Franse deel begonnen de overhand te krijgen. We kregen dus voortdurend te maken met de vraag hoe we ons moesten verhouden tot verschillende soorten mensen die zich niet per se goed met elkaar verstonden.

"Maakte religie deel uit van uw opvoeding?"

"Zeker. En ook daarin waren we gemengd. Mijn vader was anglicaans, mijn moeder katholiek. En mijn opa was een antiklerikaal in de traditie van Voltaire. Van alles wat dus. Iets wat in die tijd onvoorstelbaar was. Maar we moesten wel met elkaar verder."

Hij staat filosofisch gezien in twee tradities; nieuw links, was eerst communistisch, hij heeft tot twee keer toe geprobeerd om zich voor de democratische partij verkiesbaar te stellen de laatste waar hij van verloor was Trudeau. Hij heeft gestudeerd aan Oxford en is zowel door de Engelse als de continentale traditie gevormd. En hij is communitarist, dat wil zeggen dat de gemeenschap uiteindelijk boven het individu gaat.

Dit alles tekent Taylors filosofisch onderzoek; het probleem van eenheid en verschil.

Hij doet onderzoek naar de aspecten van moderne identiteit.

Schrijft *Malaise van de moderniteit* (1991) de *ethiek van authenticiteit* (1992)

Bekendste werken; *Bronnen van het zelf* (in Nederland 2007) en *Een seculiere* (in Nederland 2009) tijd

Het probleem waar Taylor steeds mee bezig is en dat hij vanuit verschillende kanten beschrijft en onderzoekt is hoe de moderne autonome mens in een seculier geworden tijd zichzelf terug probeert te vinden in een zinvol geheel van een wereld waarin mensen als een gemeenschapswezen kunnen leven.

Hij beschrijft wat hij noemt kwalitatieve contrasten (= wat vinden we waardevol)

Deze veranderen door de tijd heen. Voorbeelden;

1. Ethiek van de strijder (bron; klassieke wereld)
2. Ethiek van de onthechte rede (bronnen; Plato maar ook Locke)
3. Ethiek van toewijding (bron; Augustinus)
4. Ethiek van gewone leven en het nut (bron; Bacon)

Daarnaast verandert door de tijd heen de relatie tussen de mensen en hun wereld.

Voorbeelden;

1. Er is een orde en daar zijn we op afgestemd (door zielsherinnering of goddelijke genade) (Plato en christendom)
2. Er is een orde en wij lezen die als een reeks van correspondenties waar wij zelf deel van zijn, (magisch denken van de middeleeuwen vóór Descartes)
3. Er is een orde, maar weten wij wel wat dat is? (de twijfel bij Descartes)
4. De orde is van een mechanische aard; alles grijpt zinvol in elkaar (wetenschappelijke wereld)
5. Wij moeten de orde zoeken in een afstemming van onze natuurlijke gevoelens en de natuur buiten ons (Rousseau, de Romantiek)

Wat Taylor beweert is dat wij niet zonder enige vorm van oriëntatie kunnen. Wij kunnen niet niet handelen. En zodra we handelen gaan we ergens op af en ergens vandaan. Wat drijft ons en welk oordeel hebben we over wat ons drijft?

Seculiere tijd betekent dat een moderne zelfverving – onze zelfverving- geen natuurlijke of eeuwig aanwezige vorm en inhoud kent. Door de loop der gebeurtenissen zijn wij erfgenamen van een menselijke conditie die -hoewel voor ons als gegeven aanwezig vanaf onze geboortegevolg is van keuzes die ooit in de geschiedenis gemaakt zijn. Het gaat om wendingen met een irreversibel karakter. (we bouwen voort op de keuzes die ver vóór ons gemaakt zijn) Dat er andere culturen zijn met een heel andere relatie tot het zelf is dus het gevolg van andere wendingen en andere ‘keuzes’. Die wendingen zijn het gevolg van een complex samenspel van historische gebeurtenissen, machrelaties, persoonlijke invloeden, uitvindingen en epistemologische veranderingen.

Het beeld van het menselijke zelf dat ten gevolge van alle in het verleden gemaakte keuzes in het Westen (Europa en de Anglo-Amerikaanse wereld) centraal staat ziet er min of meer als volgt uit;

- De mens is een autonoom individu of zou dat moeten (willen en kunnen) zijn
- Het is het beeld van een individu met een binnen- en een buitenwereld.
- Maar ook het beeld van een persoonlijke afweging m.b.t. het goede.
- Een mens levend in een onderscheid tussen privé-leven en publieke ruimte waarin het zelf zich verschillend manifesteert
- Er is een verschil in waardering van privé en publiek.
- Er is een onderscheid tussen lichaam en geest
- Er is een onderscheid zowel privé als publiek tussen de status van denken en van voelen

Taylor beschrijft hoe het moderne zelf zichzelf terugvindt in een wereld waaruit de orde is verdwenen als gegeven of voor het menselijke zelf rechtstreeks toegankelijk.

Dat maakt dat wij het zelf gestalte geven in een ons toe-eigenen van een bestaande orde en/of vormgeven aan een door het zelf voortgebrachte orde.

De uitdrukking van de ervaring met de wereld buiten en de ervaring met de eigen binnenwereld is iets dat vormgegeven moet worden door zelfexpressie. Wij willen ons dus ook als individu in de wereld terugzien. Maar tegelijkertijd bouwen we niet meer aan een gemeenschappelijke wereld.

Taylor onderzoekt ook de verhouding tussen individu en groep. Taylor maakt zich van meet af aan zorgen over het idee dat in het Westen domineert; het idee van het autonome subject dat door afspraken en contracten met andere autonome subjecten kan samenleven. Hij maakt er geen geheim van dat hij veel problemen van de moderne samenleving terugvoert op dit naar zijn mening onterecht centraal stellen van het autonome individu.

Taylor probeert duidelijk te maken dat er drijfveren moeten zijn die veel dieper gaan dan het welbegrepen eigenbelang of een onzichtbare hand waardoor mensen met elkaar omgaan. Hij zoekt een verzoening tussen het autonoom geworden individu en de ontworteldheid van datzelfde individu.

Citaat uit Malaise van de moderniteit blz. 35 waarin hij het nieuwe ideaal van authenticiteit presenteert als middel om de patstelling tussen individu en gemeenschap op te lossen.

“Om hierin mee te gaan dient u drie dingen te geloven, alle drie omstreden: 1. Dat authenticiteit een geldig ideaal is; 2. Dat u redelijk kunt argumenteren over idealen en over de overeenstemming van de praktijk met deze idealen; en 3. Dat deze discussies zinvol zijn.”

En van het slot

“Om effectief mee te doen aan dit veelzijdige debat, moet men inzien wat er groots is in de cultuur van de moderniteit, en wat oppervlakkig en gevaarlijk. (...) alleen een visie die beide omvat kan ons het onvertroebelde inzicht geven dat wij nodig hebben om de grootse uitdaging ervan te aanvaarden”.